

EDUCAȚIA CONTABILĂ ÎN CONTEXTUL DIGITALIZĂRII SISTEMULUI BANCAR

ACCOUNTING EDUCATION IN THE CONTEXT OF BANKING SYSTEM DIGITALIZATION

CZU: [378:657]:[004:336.71]

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.26>

MELNIC Georgeta

Academia de Studii Economice din Moldova, melnic.georgeta@ase.md

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3876-5394>

Abstract. This paper analyses accounting education in the context of the digital transformation of the banking system, highlighting its impact on professional competencies, transparency, and institutional performance. Using qualitative research methods such as document analysis and interviews with banking professionals and academics, the study demonstrates how digitalization reshapes the role of accounting education in training specialists capable of adapting to new technologies, managing financial data efficiently, and ensuring ethical governance. The findings show that integrating digital competencies into accounting curricula is crucial for the modernization of the banking sector and for aligning Moldova's financial education system with European standards. Sustainable digital transformation requires not only technological advancement but also a rethinking of educational models, continuous professional training, and strong institutional cooperation between universities, banks, and regulators.

Keywords: accounting education, digitalization, banking system, competencies, transparency, Moldova

JEL Classification: G21, M41, O33, K23

Introducere. Educația contabilă traversează o perioadă de transformare profundă, determinată de digitalizarea accelerată a economiei și a sistemului bancar. Tehnologiile digitale au devenit parte integrantă a proceselor contabile, modificând fundamental modul în care sunt colectate, prelucrate și raportate datele financiare.

În Republica Moldova, procesul de modernizare a sistemului bancar și alinierea la standardele Uniunii Europene au accentuat importanța formării profesionale continue și a adaptării curriculei universitare la noile cerințe tehnologice. Astfel, educația contabilă nu mai este percepută doar ca o disciplină tehnică, ci ca un domeniu strategic care contribuie la dezvoltarea competențelor digitale, etice și analitice ale viitorilor profesioniști. Într-un context economic global din ce în ce mai competitiv, instituțiile de învățământ superior devin piloni ai transformării digitale, oferind cunoștințele și instrumentele necesare pentru integrarea tehnologiei în practica financiar-contabilă. Lucrarea de față își propune să analizeze relația dintre educația contabilă și digitalizarea sistemului bancar, evidențiind impactul acesteia asupra formării resurselor umane, asupra transparenței financiare și asupra reformelor instituționale.

Conținut. Digitalizarea sistemului bancar a produs transformări profunde în modul de funcționare al instituțiilor financiare, influențând în mod direct și domeniul contabilității – un pilon esențial al raportării și controlului economic. În fața acestor schimbări, educația contabilă este chemată să depășească abordările tradiționale și să integreze competențele digitale ca parte fundamentală a formării profesionale (Deloitte, 2022). Rolul contabilului se redefinește: acesta nu mai este doar un executor al procedurilor contabile, ci devine un analist al informației financiare, capabil să folosească tehnologii moderne, să interpreteze date în timp real și să contribuie la luarea deciziilor strategice într-un mediu digital (IFRS Foundation, 2022). În acest context, programele de studii universitare trebuie să reflecte schimbarea de paradigmă. Accentul se mută de la memorarea procedurilor contabile la învățarea prin practică și la dezvoltarea gândirii analitice. Tot mai multe universități, inclusiv Academia de Studii Economice din Moldova, au introdus în planurile de învățământ cursuri orientate spre competențe tehnologice, precum contabilitatea digitală, auditul automatizat, analiza datelor contabile sau managementul securității informației (Banca Națională a Moldovei, 2023).

Aceste discipline contribuie nu doar la actualizarea cunoștințelor, ci și la cultivarea adaptabilității și a deschiderii către inovație – atribute esențiale pentru profesioniștii contabili ai viitorului. Evoluția educației contabile implică, în același timp, o transformare a metodelor de predare. Platformele de e-learning, simulările financiare și laboratoarele virtuale devin instrumente indispensabile în procesul de instruire, oferind studenților ocazia să aplice conceptele teoretice în contexte apropiate de realitatea economică (World Bank, 2020). Astfel, procesul educațional capătă o dimensiune interactivă și participativă, în care profesorul nu mai este un simplu transmițător de informații, ci un facilitator al învățării digitale și al gândirii critice.

Digitalizarea educației contabile este strâns legată de transformarea instituțională a sistemului bancar. În Republica Moldova, numeroase bănci comerciale au început să implementeze sisteme ERP, soluții cloud și procese automatizate de raportare, generând o cerere tot mai mare pentru specialiști cu competențe tehnologice solide (Moldovan Banking Association, 2023). Astfel, universitățile sunt chemate să asigure o formare profesională care să răspundă rapid cerințelor pieței muncii, stabilind un echilibru între teoria academică și aplicabilitatea practică. În același timp, digitalizarea stimulează o nouă cultură organizațională, în care transparența, colaborarea și etica profesională devin valori centrale (European Central Bank, 2021). Aceste principii trebuie înrădăcinate și în procesul educațional, pentru a forma specialiști care înțeleg nu doar instrumentele tehnologice, ci și responsabilitatea socială pe care o implică utilizarea acestora.

Un alt element definitoriu al educației contabile moderne este interdisciplinaritatea. Contabilitatea se intersectează tot mai frecvent cu domenii precum informatica, analiza datelor, dreptul financiar sau managementul riscului. Din această perspectivă, programele universitare trebuie să devină flexibile, să încurajeze gândirea integrativă și să se adapteze ritmului accelerat al inovațiilor tehnologice. Cooperarea dintre mediul academic, sectorul bancar și instituțiile de reglementare este indispensabilă pentru menținerea relevanței curriculei (Banca Națională a Moldovei, 2023). Pe lângă dimensiunea profesională, digitalizarea educației contabile are și un impact social considerabil. Formarea competențelor digitale contribuie la reducerea decalajului generațional și la dezvoltarea unei forțe de muncă pregătite să gestioneze transformările tehnologice (World Bank, 2020). În plus, instruirea continuă a personalului bancar susține competitivitatea și reziliența instituțiilor financiare, asigurând o adaptare constantă la schimbările mediului economic.

Un alt efect esențial al digitalizării este creșterea transparenței și responsabilității în procesul de luare a deciziilor. Prin familiarizarea cu tehnologiile de raportare automatizată și cu standardele internaționale de contabilitate, specialiștii pot garanta o mai mare acuratețe a informațiilor financiare și pot consolida încrederea publicului în sistemul bancar (IFRS Foundation, 2022). Astfel, educația contabilă nu doar formează competențe tehnice, ci contribuie și la consolidarea guvernancei instituționale și a integrității sistemului financiar. Pe termen lung, succesul digitalizării sistemului bancar depinde în mare măsură de calitatea educației contabile. Formarea profesioniștilor competenți, flexibili și etici devine o condiție esențială pentru sustenabilitatea sectorului financiar. Educația contabilă trebuie să fie un proces deschis și adaptabil, orientat spre inovație și spre dezvoltarea durabilă a capitalului uman (Deloitte, 2022). Totodată, digitalizarea impune nevoia de recalificare permanentă.

Transformările rapide ale tehnologiei fac ca anumite competențe să devină învechite într-un timp scurt. Din acest motiv, colaborarea dintre universități, bănci și autorități este crucială pentru a organiza programe de perfecționare continuă, aliniată la nevoile reale ale economiei (Banca Națională a Moldovei, 2023). În acest proces, o atenție deosebită trebuie acordată educației etice și responsabilității digitale, având în vedere că profesioniștii contabili lucrează cu volume semnificative de date sensibile. Instituțiile de învățământ au datoria de a cultiva o cultură a securității informaționale și a confidențialității, formând specialiști conștienți de impactul social al activității lor (European

Central Bank, 2021). În concluzie, educația contabilă nu se mai rezumă la transmiterea de cunoștințe, ci devine un mecanism de guvernare, adaptare și dezvoltare sustenabilă a sistemului bancar moldovenesc.

Concluzii. Educația contabilă în contextul digitalizării sistemului bancar reprezintă atât o provocare, cât și o oportunitate strategică pentru Republica Moldova, aflată într-un proces amplu de modernizare economică și de aliniere la standardele europene. Transformările tehnologice necesită o regândire profundă a modului în care sunt formate competențele profesionale ale contabililor, punând accent pe interdisciplinaritate, flexibilitate și adaptare continuă la cerințele pieței financiare globale. Educația contabilă devine un pilon esențial al stabilității, eficienței și competitivității instituțiilor bancare, iar rolul contabilului se extinde dincolo de activitățile tradiționale de raportare. În prezent, specialistul contabil trebuie să fie capabil să gestioneze volume mari de informații, să utilizeze instrumente digitale moderne și să participe activ la procesele de analiză strategică și guvernare financiară. Astfel, educația contabilă nu mai are doar un rol formativ, ci și unul transformator, contribuind la consolidarea unui mediu bancar inovativ și transparent. Pentru ca această evoluție să fie sustenabilă, este necesară o cooperare strânsă între universități, bănci și autoritățile de reglementare. Parteneriatul dintre mediul academic și cel financiar poate genera programe educaționale relevante, actualizate permanent în funcție de tendințele tehnologice. Universitățile trebuie să promoveze metode moderne de predare bazate pe interactivitate, simulări digitale și studii de caz, iar băncile să sprijine formarea continuă a personalului, stimulând astfel inovația și profesionalismul. Autoritățile publice, la rândul lor, au datoria de a crea un cadru legislativ flexibil și favorabil digitalizării, care să încurajeze utilizarea responsabilă a tehnologiei și să protejeze integritatea proceselor contabile. În același timp, educația contabilă modernă trebuie să mențină un echilibru între competențele tehnice și cele morale. Într-un mediu digitalizat, în care securitatea datelor și etica profesională devin priorități, formarea unei culturi a responsabilității și a transparenței este la fel de importantă ca perfecționarea tehnologică. Pe termen lung, calitatea educației contabile și investițiile în formarea resurselor umane vor determina nu doar performanța profesioniștilor, ci și succesul procesului de digitalizare a sistemului bancar. O educație orientată spre inovație, competențe digitale și valori etice solide va contribui la construirea unui sector financiar competitiv, deschis și credibil. Doar printr-o colaborare constantă între mediul academic, sectorul financiar și instituțiile de reglementare, Republica Moldova poate transforma digitalizarea într-un catalizator al progresului economic și al transparenței instituționale durabile.

Referințe bibliografice

1. Deloitte. (2022). Digital Banking Maturity Report. Retrieved from <https://www2.deloitte.com>
2. IFRS Foundation. (2022). The Role of Technology in Modern Accounting Standards.
3. Banca Națională a Moldovei. (2023). Raportul anual privind digitalizarea sectorului bancar. Chișinău.
4. World Bank. (2020). Digital Financial Services: Challenges and Opportunities. Washington D.C.
5. Moldovan Banking Association. (2023). Best Practices in Digital Accounting. Chișinău.
6. European Central Bank. (2021). Digitalisation in Banking and Finance. ECB Reports.